

J. C. Wedts de Swart

De vlinderzomer 1969 in Zeeland II

Inleiding

Naar aanleiding van mijn publikatie betreffende de vlinders in Zeeland in de zomer van 1969 (NATURA, nov. 1969), heb ik van verschillende zijde interessante reacties ontvangen. Daar het bedoelde artikeltje is afgesloten op 21 september 1969 en er ook daarna, tot begin november, nog vermeldingswaardige waarnemingen zijn gedaan, heb ik - waar nodig - deze gegevens hieronder verwerkt, waardoor een tweede artikel over de vlinders, naar ik hoop, is gerechtvaardigd.

De vlinders buiten Zeeland

Prof. Dr. D. M. de Vries uit Wageningen deelde mij telefonisch mede dat er volgens de onderzoekingen van hem en zijn echtgenote tijdens het betreffende seizoen de Kleine vos - in tegenstelling met mijn opgave uit Zeeland - in de omgeving van Wageningen minder is opgemerkt dan bijvoorbeeld in 1968 het geval was. Toen kon men daar spreken van een 'invasie'. Dit geldt evenzeer voor de Atalanta. 'Pas in oktober' aldus Prof. de Vries 'kwam er nog een piek voor deze laatst genoemde soort.'

Eenzelfde ervaring had vlinderspecialist J. Dost uit Enschede betreffende de Kleine vos, de Distelvlinder en de Atalanta: 'niets vergeleken met de zomer van verleden jaar (1968), hoewel die juist koud en nat was'. De Atalanta was door hem in 1969 zelfs niet één keer waargenomen, hoewel hij met enkele vrienden geregeld een open terrein van ca. 40 km² in de omgeving van Enschede heeft onderzocht en tijdens de prachtige, zonnige, droge najaarsdagen speciaal op deze soort lette. (Wel waren er deze zomer veel witjes in diverse soorten en gammauilen). Ook de Kleine parelmoervlinder en de Koninginnepage werden dit jaar niet gezien, de eerste niet sedert 1958, de laatste is sedert 1959 heel

sporadisch geworden. Daggauwogen waren er eveneens weinig in Twente, maar in Meppel (Drente) wemelde het er van, met name in augustus op de Buddleja's.

Een leuke vermelding is ongetwijfeld dat langs de Westerschelde in de omgeving van Antwerpen wel verschillende exemplaren van de zeldzame Tau-vlinder waren opgemerkt door een kennis van de heer Dost.

Zeeuwse waarnemingen

Uit Zeeland ontving ik nog verschillende aanvullingen. De heer A. Joosse uit Souburg deelde mij mede dat op 18 augustus 1969 aan hem een Koninginnepage was getoond, die Mej. Anteveldink had gevangen in een tuin te Souburg (Gem. Vlis-singen). Het dier is weer in vrijheid gesteld. Dit was dus de 6e waarneming die uit Zeeland is bekend gemaakt, toevallig allemaal uit augustus. Met recht mag men voor deze zeer zeldzame soort van een kleine 'invasie' spreken, relatief gezien dan, want een goede 25 jaar geleden was de Koninginnepage helemaal niet zo zeldzaam, terwijl hij nu helaas een bijzondere verschijning is geworden.

Verder ontving ik nog een aantal m.i. ver-

meldingswaardige waarnemingen van de volgende soorten (aangevuld met enkele eigen waarnemingen):

Oranje lucernevlinder; 1 ex. Boudewijnskerke (Walcheren) op 12 oktober (Ds. C. F. H. van Tuyl van Serooskerken).

Witvlakvlinder: de brandnetels in Middelburg-stad zaten half okt. vol rupsen van deze soort.

Kleine vos: nam in de loop van september geleidelijk in aantal af. Het laatste exemplaar werd op 28 okt. gezien te Middelburg. (Het weer was in sept. en okt. zeer zacht, zonnig en zeer droog).

Argusvlinder: op 27 sept. nog één ex. te Sint Laurens en op 4 okt. één ex. in de Veerse kreek. Het dier leefde nog (W. Mullie). Op 3 nov. één ex. ♀ in de tuin van de Chr. H.B.S. te Middelburg (G. P. Geerse).

Koolwitjes: op 20 okt. nog 3 ex. over het strand te Oostkappelle richting zuid-west (F. Kamerman).

Distelvlinder: 22 okt. (+ 19° C) nog 1 ex. in Burgh (J. P. C. Boot). Laatste ex. zover bekend.

Heivlinder: 13 sept. (+ 24° C) 1 ex. op strand te Valkenisse (mevr. A. J. Wedts de Swart).

Citroentje: 5 okt. (+ 19° C) 1 ex. tuin te Middelburg (idem). Behoorlijk laat voor deze soort.

Gammauil: In okt. aanvankelijk 5 ex. in mijn tuin, eind okt. in hoofdzaak 2 ex. Laatste keer buiten gezien op 3 nov. bij een krachtige zuidwestelijke wind en een temperatuur van + 13° C.

Windepijlstaart: half okt. 1 ex. te Zierikzee (J. P. C. Boot).

Doodschoudervlinder: 19 okt. 1 ex. te Nieuwerkerk (J. P. C. Boot).

Agaatvlinder: 5 nov. nog 1 ex. buiten gezien en wel op een deur zittend om 8.15 v.m., midden in de stad Middelburg. Temp.: + 8° C.

Atalanta: late piek 15 okt.-27 okt., ook trek richting zuid-west langs de kust, o.a. langs de Veersegatdam.

Middelburg, december 1969.

Argusvlinder

Klein geaderd witje

Agaatvlinder, bijna één met de bloem (schutkleur)

Foto's: J. C. Wedts de Swart

